



# Jaarverslag 2022 Jaarplannen 2023

IVN Delft eo

Mei 2023





We vergeten het soms een beetje.  
Maar de natuur, dat zijn wij. Van nature verbonden. Eén.  
Ooit was dat een vanzelfsprekendheid, maar ergens hebben wij een afslag genomen.  
Naar een plek waar de natuur op de tweede plaats komt.  
Waar over de natuur wordt gesproken als iets dat los van ons bestaat.

De laatste jaren zien we wat dat betekent.  
Daar kan niemand omheen. Toch gaan we over tot de orde van de dag.  
Het voelt te groot. Te onbeheersbaar. Te ver weg.

Maar stel nou dat we het veel dichterbij huis zoeken?  
Stel dat we weer zouden inzien dat wij onderdeel zijn van de natuur?  
Dat we ons ontspannen en gelukkig voelen als we dit ervaren.  
Dan is er ruimte voor een nieuwe verbinding tussen mens en natuur.  
Eén waarbij we meer respect en liefde tonen voor de natuur.  
En dus voor onszelf.

Wij zijn een innovatieve natuurbeweging.  
Met onze programma's laten we zien dat het anders kan.  
Onze educatie en natuurbeleving laat je ervaren  
dat de natuur geen plek is waar je naartoe gaat.  
Nee, het is een plek waar je thuiskomt.  
Waar je bent, wie je bent, zonder oordeel.  
Waar je je verwondert, waar je bewondert.

Wij zijn thuis in de natuur.  
Met een schat aan kennis, programma's en inspiratie voor iedereen.  
Steeds meer mensen sluiten zich aan bij onze beweging.  
Doe mee. Kom ook.  
Thuis in de Natuur

# Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Voorwoord</b>	<b>4</b>
<b>2</b>	<b>Hier staan we voor als IVN</b>	<b>6</b>
	2.1 Visie & Missie	6
	2.2 Kernwaarden	6
	2.3 Onze droom: meerjarenuisie 2021-2025	7
<b>3</b>	<b>Boomgaardgroep 'De Buergaard':</b>	<b>9</b>
	3.1 Jaarverslag 2022	9
	3.2 Jaarplan 2023	10
<b>4</b>	<b>Arboretum/Heempark</b>	<b>10</b>
	4.1 Verslag 2022	10
	4.2 Jaarplan 2023	10
<b>5</b>	<b>Tiny Forest Delft</b>	<b>11</b>
	5.1 Jaarverslag 2022	11
	5.2 Jaarplan 2023	11
<b>6</b>	<b>Kleine Beestjes Paradijs</b>	<b>11</b>
	6.1 Jaarverslag 2022	11
	6.2 Jaarplan 2023	12
<b>7</b>	<b>Jeugdactiviteiten</b>	<b>12</b>
	7.1 Jaarverslag 2022	12
	7.2 Jaarplan 2023	14
<b>8</b>	<b>Excursies</b>	<b>15</b>
	8.1 Jaarverslag 2022	15
	8.2 Jaarplan 2023	15
<b>9</b>	<b>Lezingen</b>	<b>16</b>
	9.1 Jaarverslag 2022	16
	9.2 Jaarplan 2023	18
<b>10</b>	<b>Cursussen</b>	<b>18</b>
	10.1 Jaarverslag 2022	18
	10.2 Jaarplan 2023	19
<b>11</b>	<b>Kraam</b>	<b>19</b>
	11.1 Jaarverslag 2022	19
	11.2 Jaarplan 2023	20
<b>12</b>	<b>PR &amp; Socials</b>	<b>21</b>
	12.1 Jaarverslag 2022	21
	12.2 Jaarplan 2023	21
<b>13</b>	<b>Website en digitaal</b>	<b>22</b>
	13.1 Jaarverslag 2022	22
	13.2 Jaarplan 2023	22
<b>14</b>	<b>Bijlagen</b>	<b>23</b>
	14.1 Lezingen overzicht 2022	23
	14.2 Excursie overzicht 2022	23

## 1 Voorwoord

**Beste leden**, voor jullie ligt het jaarverslag van IVN Delft 2022 en de plannen voor 2023. Als het goed is roept het veel herkenning op, maar ook inspiratie en trots. Als lid draag jij namelijk persoonlijk bij aan het werk van onze afdeling. Dank daarvoor! Velen van jullie zijn actief bij één van de werkgroepen die onze afdeling rijk is. Jullie zetten je, vrijwillig en vaak naast het drukke bestaan, in voor de missie van onze vereniging: het verbinden van mens & natuur. Dat is een compliment waard!

**Alle leden samen vormen het hart van onze vereniging.** In je eigen tijd onderneem je, naar eer en geweten, allerlei initiatief in lijn met onze missie. Wat opvalt is dat onze leden bescheiden zijn en zich al helemaal niet graag op de borst kloppen. Maar toch is enige trots voor het werk wat we samen doen en de doorwerking daarvan, op zijn plaats. Want door mensen weer met de natuur te verbinden, of op te leiden dit bij anderen te bewerkstellingen, dragen we eraan bij dat mensen in het hart geraakt worden. Wij dragen eraan bij dat mensen, jong en oud, de natuur meer gaan waarderen, geïnspireerd raken én leren hoe natuurpositief gedrag er in hun situatie uit kan zien.



Figuur 1- Werkgroepen presenteren zich op de jaarlijkse midzomerleden moment 2022

Na jaren corona maatregelen en een samenleving die enorm in beweging is, zien we dat onze afdeling, ons kloppend hart, een nieuw ritme zoekt. Een ritme wat meer aansluit op de behoeften van de omgeving, maar ook aansluit bij onze eigen behoeftes en energie. Want dat we dingen 'altijd' op een bepaalde wijze deden, is zeker niet een gegeven dat we ze ook altijd zo moeten blijven doen. Zo is de excursiegroep gestart met een werkwijze zonder centrale coördinator, bij gebrek aan opvolging. Hierin is de gids meer zelfsturend en zijn we volop aan het leren. Ook heeft de lezingengroep zichzelf, door coronamaatregelen, opnieuw moeten uitvinden. Er is geoefend met online, live en hybride aanbod. Het ene werkte beter dan het andere, maar zonder iets te nieuws te proberen kunnen we ons ook niet ontwikkelen. Enkele jeugdguiden hebben het gewaagd een open activiteit op woensdagmiddag aan te bieden wat interessante inzichten bood. Tot slot hebben we afgelopen jaar ook intensiever de samenwerking met collega organisaties in Delft opgezocht, zoals de Vogelwacht Delft eo, De Kinderboerderij Tanthof, Natuur&MilieuPijnacker en de Delftse Natuurwacht. We hebben bekeken hoe **we effectiever kunnen zijn en slimmer kunnen werken** ten behoeve van onze missie.



Wij denken dat het zoeken en vinden van dit nieuwe ritme ook in 2023 en 2024 zich nog zal voortzetten. Daarbij is het goed ons steeds af te vragen ‘Waar zijn wij van, want we kunnen niet alles?’, ‘Wat is nu echt belangrijk en moeten wij als IVN doen en wat misschien dan even niet?’, ‘Wat werkt goed en draagt bij aan waar wij voor staan en wat minder?’ en ‘Voelen onze leden zich genoeg gesteund en toegerust of is er iets extra’s nodig en zo ja, wat dan?’. Deze vragen zullen komende tijd voorbij komen, waar iedereen – ook het bestuur bestaande uit José, Johan en Daphne - mee aan de slag kan gaan. Daarom beginnen we dit jaarverslag 2022 en jaarplan 2023 met een hoofdstuk wat gewijd is aan waar we als IVN voor staan. Dit kan zowel houvast als inspiratie geven voor onze afdeling bij het vinden van onze koers voor de toekomst. We bespreken dit graag tijdens onze **zomers ledenmoment op zondagmiddag 2 juli 2023**.

Tot slot goed om stil te staan dat wij helaas tijdens de ALV van 2022 afscheid zullen nemen van onze voorzitter Arnaud van den Berg. Arnaud heeft, naast zijn rol als voorzitter, ook als gids, jeugdgid en docent veel voor onze afdeling betekend. Helaas viel het vrijwilligerswerk en voorzitterschap van IVN Delft voor hem niet meer te combineren met zijn andere verantwoordelijkheden. Wij danken Arnaud voor zijn inzet en wensen hem het beste. Als bestuur zullen we zijn inzet dan ook enorm gaan missen en zien versterking in het bestuur uit de afdeling graag tegemoet!

Maar laten we nu vooral ook stil staan dat we in 2022, met verenigde energie, bij hebben gedragen aan een robuustere planeet, die we door geven aan volgende generaties. Dat is mooi en belangrijk werk!

**Veel leesplezier namens  
José, Arnaud, Johan, Daphne**



Figuur 2 - Excursie voor leden op de IVN Delft Midzomer ledendag 2022

## 2 Hier staan we voor als IVN

### 2.1 Visie & Missie

#### Visie

We vergeten het soms een beetje. Maar natuur, dat zijn wij. Natuur is de basis van alles wat leeft, we kunnen niet zonder. Maar de natuur staat onder druk en de afstand tussen mensen en natuur is nog **nooit** zo groot geweest. IVN brengt natuur weer dichtbij, want wij geloven dat hoe meer je van de natuur houdt, des te beter je ervoor gaat zorgen. En zorgen voor de natuur, is zorgen voor jezelf. Daarom streven wij naar een natuurinclusief Nederland, waarin natuur onderdeel uitmaakt van het dagelijks leven, van de crèche tot aan het verzorgingstehuis. Zo bouwen we samen aan een gezonde samenleving waarin natuur weer vanzelfsprekend is.

#### Missie

IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. We inspireren met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal. Iedereen kan meedoen! Vanuit jouw tuin, buurt, school of werk maak jij het verschil. We motiveren zoveel mogelijk mensen om in actie te komen voor meer natuur. We slaan de handen ineen met partners uit diverse sectoren en zetten natuur op de politieke agenda. Want samen kunnen we de toekomst tot bloei brengen.

Groen en natuur weer dicht bij de mens brengen is de kern van onze uitdaging. Dit doen we als IVN Delft niet alleen. We doen dit samen in een netwerk van bijna 30.000 leden door heel Nederland, 160 andere vrijwilligersafdelingen en ruim 170 beroepskrachten door het organiseren van projecten, campagnes, cursussen en vele natuuractiviteiten. Zelf leren en doen staan altijd centraal.

### 2.2 Kernwaarden

IVN Natuureducatie werkt altijd vanuit haar waarden. Ze geven richting aan onze activiteiten en zijn de meetlat waarlangs we onze keuzes en uitingen leggen. Deze komen uit het Meerjarenplan 2021-2025 van IVN Natuureducatie.

#### Inspirerend

Met onze projecten, campagnes en initiatieven inspireren we mensen dicht bij de natuur te komen. Niet alleen door kennis maar juist ook door beleving wakkeren we de band met natuur aan. Gedreven vanuit onze missie met de nodige creativiteit en passie inspireren we steeds meer mensen tot verandering.

#### Verbindend

Alles wat we doen is erop gericht om mensen met natuur te verbinden. De mens is natuur. Dat moet weer vanzelfsprekend worden. We zoeken actief de samenwerking met andere (groene) organisaties en partners om steeds meer mensen bij de natuur te betrekken. Want samen kunnen we de toekomst tot bloei brengen.

#### Natuurrijk

Natuur is de basis van alles wat leeft, we kunnen niet zonder. Maar de natuur staat onder druk. Alles wat wij doen moet een positief effect hebben op natuur en biodiversiteit. Door vergroening, herstel en bewustwording.

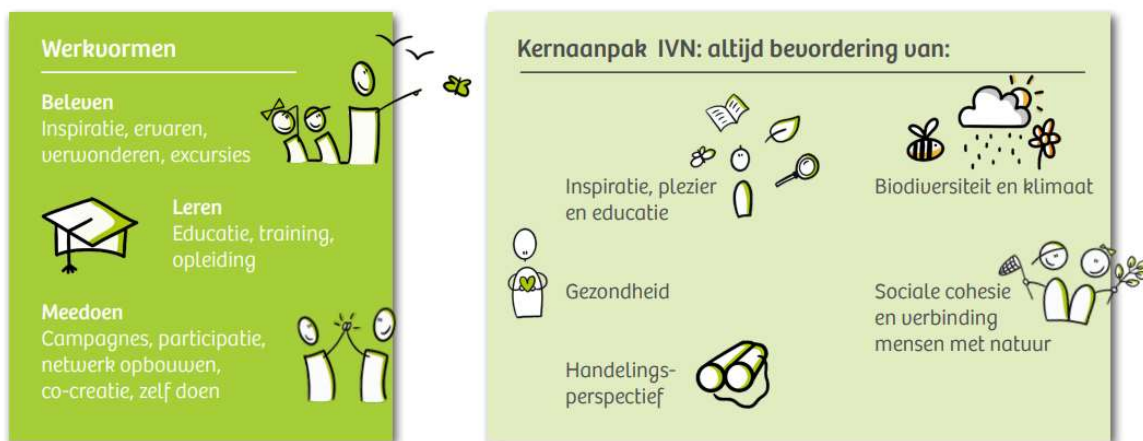
## 2.3 Onze droom: meerjarenuisie 2021-2025

In 2021 zijn alle IVN-activiteiten gebundeld in één Vereniging IVN. Met de fusie hebben we in 2022 als IVN onze nieuwe [meerjarenuisie](#) gepubliceerd. Hierin tekenen we onze gezamenlijke droom op, waar we ons richten op de belangrijkste kruispunten in een mensenleven: op school, in de buurt, op ons werk en onze vrije tijd.

### Mens en natuur verbinden

IVN wil in onze welvarende en hoogtechnologische samenleving de natuur terugbrengen in het dagelijks leven van mensen. Daarom brengen wij zoveel mogelijk mensen in contact met de natuur. Ons belangrijkste instrument hiervoor is natuurbeleving en educatie. Dat begint met een zaadje planten in de kindertijd: door natuurbeleving op de kinderopvang en een groen schoolplein op de basisschool. Het strekt zich uit tot natuur in onze leef- en werkomgeving, vrijetijdsbesteding in de natuur en het bewustzijn dat de natuur bijdraagt aan de gezondheid.

IVN inspireert en activeert mensen voor natuur met als doel een blijvende impact te realiseren. We organiseren niet alleen projecten en activiteiten maar zetten ons ook in voor een **'systeemverandering'** waardoor natuur standaard onderdeel wordt van leren, werken en wonen. We streven tevens naar het op gang brengen van een **'beweging'**. We laten impactvolle groene initiatieven groeien naar een beweging van velen, tot het spreekwoordelijke kantelpunt wordt bereikt. Dit is het moment waarbij de beweging niet meer te stoppen is en een snelgroeende zwerm van mensen zich actief inzet voor een groen en natuurlijk Nederland.



Figuur 3 – werkvormen en aanpak

### Leren, beleven en meedoen

IVN inspireert mensen op verschillende manieren: Leren (educatie, meer weten van de natuur), Beleven (de natuur ervaren) en Meedoen (je actief inzetten voor natuur). De kerntaak van IVN is het zijn van 'inspirator' voor natuur (verteller). Daarnaast bieden we ook een 'thuis' voor tellers (monitoring van soorten), herstellers (inzetten voor natuurherstel) en bellers (actie voeren voor natuur). Of je nou als natuurgids een excursie begeleidt, helpt tijdens de jaarlijkse bijentelling of de financiën van een afdeling regelt: iedereen kan iets doen voor IVN en dus voor de natuur. In onze projecten trachten we mensen zo te betrekken dat ze een daadwerkelijke bijdrage leveren aan de versterking van de natuur.

### Opkomen voor de natuur

Dit is hét moment om de balans tussen mens en natuur te herstellen. Met enkel vertellen dat we beter voor de natuur moeten zorgen slaan we de plank mis. Die boodschap lijkt weinig effect te

hebben op de houding van mensen ten opzichte van de natuur. Pas wanneer we ons verbonden voelen met de natuur, ontstaat betrokkenheid. IVN spreekt zich als landelijke organisatie nadrukkelijker uit voor de natuur. Volgens onderzoek van Matthijs Schouten vindt tweederde van de Nederlanders dat ze zelf onderdeel van de natuur zijn en dat we ook goed voor de natuur moeten zorgen. Toch voelen veel mensen onmacht, omdat ze maar weinig invloed uit kunnen oefenen op het beleid van de overheid, multinationals en ons huidige ecosysteem. Om bij te dragen aan de noodzakelijke systeemverandering zullen we opkomen voor de natuur die zelf geen stem heeft en mensen laten zien hoe ze wel invloed kunnen uitoefenen. We beïnvloeden waar nodig het beleid zodat natuur in onze samenleving uiteindelijk weer de plaats krijgt die het verdient.

### Natuur in de verschillende levensfasen

In de meerjarenuisie van IVN is onze visie uitgewerkt voor de verschillende levensfasen van mensen. Het begint allemaal met **opgroeien en ontwikkelen**. Onze droom is dat kinderen en jongeren opgroeien in en met de natuur. Zodat zij later **thuis en op het werk** een natuurlijke leefomgeving als vanzelfsprekend beschouwen en hier ook actief aan bijdragen. Daar stopt het niet bij. IVN nodigt mensen uit om hun **vrije tijd** in de Nederlandse natuur door te brengen. Niet alleen omdat het ontzettend leuk en **gezond** is, maar ook om zich te beseffen dat de natuur onze aandacht en respect verdient.



## 3 Boomgaardgroep 'De Buergaard':

*Tekst - Gert Jan Majoor*

### 3.1 Jaarverslag 2022

Het verslag van de Buergaard is eigenlijk elk jaar hetzelfde: Elke eerste zaterdag van de maand zijn we in deze historische hoogstamboomgaard aan de rand van het Abtswoudsepark Lekker bezig met allerlei klusjes om dit landschapselement in goede staat te behouden. Van de beperkende maatregelen vanwege corona hebben we eigenlijk geen last gehad omdat we tijdens het werk en ook in de gezellige pauzes met koffie, thee en koek ruim afstand konden houden. Veel vruchtbomen kregen een snoeibeurt.

Een flinke dode appelboom, die we hadden laten staan omdat die nestgelegenheid bood aan de grote bonte specht, is in het vroege voorjaar in de sloot terechtgekomen, dus dat was wel even klussen met een tirsors en een kettingzaag om die op te ruimen.

Begin juli werden we geconfronteerd met zieke iepen in de houtwal, zoals op veel meer plekken in de buurt. Ook onze enorme, monumentale veldiep heeft het niet gered. Die was voor ons drie maatjes te groot, dus er kwam een aannemer aan te pas met groot materieel. Toen was het in een uurtje gepiept. Zie de foto's.



Figuur 4 - Zwaar materieel bij het opruimen van de zieke iep

De Natuurwerkdag van 5 november leverde geen enkele aanmelding op, terwijl we graag weer een stuk van de houtwal wilden aanpakken. Dank zij de contacten van Koos en Joke met Scouting is er op die dag toch een Scouting groep in de leeftijd van 13 tot 16 komen helpen. Ze hebben geweldig werk geleverd, wat een enthousiasme!



Figuur 5 - De reus geveld

### 3.2 Jaarplan 2023

Op onze eerste werkdag van het jaar: zaterdag 7 januari krijgen we hulp van de groep 15-18 jaar van de Delftse Natuurwacht. Ook dan weer snoeien in de houtwal met al het sjuwwerk wat daarbij hoort.

Wat betreft het snoeiwerk aan de vruchtbomen is er wel sprake van wat achterstand. Dat betekent dus eigenlijk dat we menskracht tekort komen om al het werk goed te kunnen doen. Hierbij dus een oproep om extra vrijwilligers. Vooral mensen die het leuk vinden om met vruchtbomen te werken, zijn van harte welkom.

De rest van het jaar gaan we gewoon door op de bekende manier.

## 4 Arboretum/Heempark

*Tekst Rob Jansen*

### 4.1 Verslag 2022

De adviescommissie kwam op 19 april 2022 bij elkaar. Na een rondwandeling door het park komen de lopende zaken aan de orde:

- Groot onderhoud door het hoveniersbedrijf.
- Regulier onderhoud door vrijwilligers van de gemeente.
- Rondleidingen namens de commissie.
- Aanleg van een zandheuveltje ten behoeve van graafbijen.
- Stand van zaken betreffende monumentale bomen.
- Vervanging van bomen en struiken.

### 4.2 Jaarplan 2023

Zoals elk jaar



## 5 Tiny Forest Delft

*Tekst Ansu Kok*

### 5.1 Jaarverslag 2022

In het voorjaar 2022 is na overleg door de gemeente plantmateriaal aangeleverd om wat meer struweel aan en om het Tiny Forest bij te planten. Bloeiende, geurende en ook wel vruchtdragende planten, leuk voor mens en dier. Een hoveniersbedrijf heeft ook een gedeelte ingeplant, de rest is met enthousiaste buurtbewoners op een zaterdag gedaan. De gemeente liet het bedrijf ook de verzorging van de nieuwe aanplant doen. Aan de achterkant is de uitgang van het pad door het Tiny Forest voor de veiligheid verder van het water gelegd. Dit met de buurtbewoners. Struiken zijn daarbij ook verplant en bijgeplant.

Verder is het onderhoud aan het Tiny Forest minimaal geworden, zoals de bedoeling was. Het bos groeit flink de hoogte in.

### 5.2 Jaarplan 2023

In 2023 wordt een nieuwe boomstam aangevoerd om weer een zitje tegenover de ingang van het Tiny Forest te creëren. Ook wordt in het najaar met de gemeente gekeken of nog enkele bomen struiken in de buurt van het Tiny Forest geplant zullen worden om het geheel te verrijken.

## 6 Kleine Beestjes Paradijs

*Tekst Rob Jansen*

IVN Delft zorgt met vrijwilligers ook voor een belangrijke plek: Het Kleine Beestjes Paradijs. Vlak naast het Heempark van Delft ligt deze unieke plek, waar onder meer kinderen op zoek gaan naar insecten en andere kleine diertjes: in het insectenblok, de hommelmast, het vogelbad, de bijenkroeg, het egelhuis, onder dakpannen en tussen stammetjes en stronken.



Figuur 5 – Leden van IVN Delft doen en leren over de zomersnoei

### 6.1 Jaarverslag 2022

Er is inmiddels een nieuwe vrijwilliger aangetrokken en met een hernieuwde beheerkalender, training voor de nieuwe vrijwilligers en nieuw gereedschap en compostbak, heeft dit team een impuls gegeven aan de biodiversiteit op deze plek. Tijdens de Midzomerledendag van IVN Delft - in de zomer van 2022 - nam Rob Jansen nieuwe snoeischaars in ontvangst. Deze had IVN Delft via de Pluspunten regeling van De Groene Motor kunnen aanschaffen. We hebben deze met de leden,



na een korte introductie over zomersnoei in de boomgaard, meteen ingezet. Daarnaast zijn er diverse beheer momenten geweest gedurende het jaar.

## 6.2 Jaarplan 2023

Daar kan ik kort over zijn, we houden ons bezig met het reguliere onderhoud.

En proberen waar mogelijk wat extra dingen te doen.

Het belangrijkste is, dat het er netjes uit blijft zien! Vanuit KBP wordt aangesloten bij een burenoverleg als wildopvang 'Het knagertje' gearriveerd is.

Plannen voor het KBP:

- We gaan eerst het snoeiwerk aan de fruitbomen afmaken, met name de perenbomen.
- De fruitbomen zijn kort geleden bemest.
- Marco wil de border tegen de natuurschuur aanpakken, vooral zevenblad er uit.
- We willen het akkertje inzaaien.
- De natuurwacht heeft maatschappelijke stagiaires daarmee willen ze de heggen snoeien en wat handzamer maken.

# 7 Jeugdactiviteiten

*Tekst Daphne Teeling*

## 7.1 Jaarverslag 2022

De jeugdontdektochten draaien om doen en beleven voor jeugd tot en met 12 jaar. Hierbij een fotoverslag van de ontdektochten van 2022

### April – Jeugdactiviteit op Lentefair

Tijdens een Lentefair op de Papaver 2022, heeft de jeugdgroep ondersteuning geboden bij de ontdekactiviteit in het Kleine Beestjes Paradijs.



Figuur 6 – Kriebelbeestjes zoeken en bij IVN & DNW kraam verder bekijken

### Mei – ‘Vogel het uit’ ism Vogelwacht (lustrumactiviteit)

In het kader van het lustrum van de Vogelwacht Delft is er een gezamenlijke jeugdonderzoektocht tijdens een prachtige meidag.



Figuur 7 – Samen vogels kijken met gidsen van Vogelwacht en IVN Delft

### Juni – IVN Slootjesdagen

In het kader van de samenwerking is er een Slootjesdag editie in samenwerking met de Delftse Natuurwacht en Kinderboerderij Tanthof op 12 juni 2022.



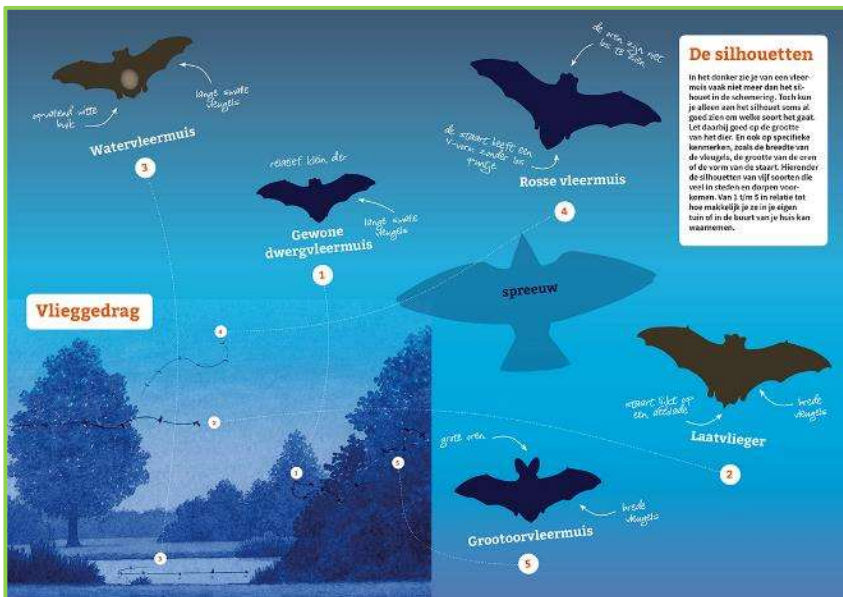
Figuur 8 – Waterpret in de Tanthof iem Slootjesactiviteit met meer dan 100 deelnemers





## Augustus - Vleermuizen

In augustus is er een vleermuizenactiviteit die start vanaf de Kinderboerderij Tanthof



Figuur 9 – Vleermuizen opsporen met 26 deelnemers in de Tanthof

## Oktober & November – 2 x Herfst in het Heempark

Op 2 woensdagmiddagen organiseerde IVN Delft een gratis ontdekkingstocht voor kinderen tussen de zes en twaalf jaar. Bij deze natuurbeleving gingen de kinderen vooral zelf aan de slag door middel van opdrachten.



Figuur 10 – Herfstig kunstwerk met kinderen

## 7.2 Jaarplan 2023

Het doel van de jeugdwerkgroep is om elk seizoen een jeugdontdekktocht te organiseren, die kinderen en (groot)ouders inspireert en uitnodigt om zelf dit voort te zetten. In 2023 gaan we



proberen hier weer vorm aan te geven. Waar mogelijk, afhankelijk van capaciteit, proberen we extra activiteiten vorm te geven.

## 8 Excursies

*Tekst – Gerda Hoogendam*

### 8.1 Jaarverslag 2022

Ook in 2022 hadden we nog last van Corona, een enkele excursie is daardoor niet doorgedaan. Verder konden we met maatregelen de excursies door laten gaan. We hebben 10 deelnemers per excursie ingevoerd, toen Corona minder op de voorgrond stond hebben sommige gidsen dit aantal losgelaten, maar voor veel gidsen was het toch fijn om de groep beperkt te houden. Hierdoor kon er meer aandacht worden gegeven aan de mensen die zich hadden opgegeven.

Het opgeven was nog een punt van aandacht: er kwamen mensen niet opdagen of er kwamen mensen op goed geluk zonder dat zij zich hadden opgegeven. Dit heeft wat aanpassingsvermogen van de gidsen geëist, maar het is steeds goed gekomen! Sommige gidsen hebben de deelnemers een herinnering gestuurd met een enthousiaste tekst, bij deze excursies kwamen alle deelnemers die zich hadden opgegeven of stuurden een afzegging.

### 8.2 Jaarplan 2023

Ambities van de werkgroep:

1. Gerda is gestopt als coördinator, voor het deel: Excursies op aanvraag heeft Margreet Hogeweg zich gemeld, het organiseren van de gidsenvergadering heeft het bestuur op zich genomen. Overgebleven acties: vragen aan de gidsen of ze voldoende informatie willen aanleveren zodat Gerda hiervan een persbericht kan maken en de excursies in de agenda van Delft op Zondag kan zetten. Voor dit deel wordt nog een vervanger gezocht.

2. Er komt een excursiekalender voor 6 maanden. Hier wordt al mee gewerkt en gepland. In het afgelopen jaar is deze rondgestuurd via de mail, gidsen konden aangeven wanneer zij wat wilden doen. De (2de) zondagen zijn losgelaten.

3. Johan heeft op 15 december 2022 een gidsenvergadering belegd, helaas was het slecht weer, dus er waren 6 mensen, waaronder Johan en Daphne. Het was een gezellige avond waardoor toch wat ideeën in de excursie kalender kwamen. Voor onze enthousiaste bijdrage kregen we een cadeautje: een inheemse bomengids, dat was een erg leuke verrassing, bedankt!

4. We wachten nog op wat enthousiasme van de gidsen, het lijkt erop dat door Corona de flow er wat uit is. De excursies op aanvraag zijn vrijwel allemaal doorgedaan, daar kreeg ik wel gidsen voor, heel erg fijn want dat is toch ook het visiteplaatje van het IVN!



Figuur 11 – Steeketiketten klaar voor een tocht

## 9 Lezingen

*Tekst - Aleida van den Akker, Jos van Koppen en Marian Koning*

### 9.1 Jaarverslag 2022

Eindelijk weer in de Papaver en ook nog online!

#### *Online en/of fysiek*

In 2022 zijn we verdergegaan met de online lezingen met hulp van Alfred Pellemans en IJsbrand Swart. Na de zomer in oktober mochten we weer live in de Papaver.

Omdat we online een groot bereik hadden hebben we gezocht naar een mogelijkheid om de lezingen in de Papaver te houden en tegelijkertijd online uit te zenden. Eerder strandde die zoektocht o.a. op de beperkte wifi in de Papaver. Met hulp van Joost Schellevis (schoonzoon Aleida van den Akker) en de hotspot via een mobiele telefoon, is de try-out in oktober geslaagd. We werken nu via YouTube en hebben een eigen YouTubekanaal aangemaakt, 'NatuurLezingen Delft'. Als de lezinggever daarmee akkoord gaat kunnen de lezingen daar later nog worden teruggekeken. Gelukkig wil IJsbrand Swart voortaan de techniek verzorgen.



Figuur 12 – Hybride lezing december 2022, zowel ,live als online te volgen

#### ***De Lezingen in 2022***

Ook in 2022 hadden we weer een gevarieerd programma.

In de tabel staan de lezingen genoemd. De lezingen t/m april waren online. We startten met het succes van Africa Wood Grow, een herbebossingsproject in de droge tropen. Een impressie van deze lezing is te vinden op de site van de Vogelwacht. Het aantal kijkers voor de eerste lezing was groter dan er in de Papaver had gekund. Het gemiddelde aantal mensen is wel gedaald van 75 vorig jaar, naar 42.

In oktober zei de spreker een week voor de lezing af. Gelukkig was Cor Nonhof bereid om een lezing te geven, met hetzelfde onderwerp en zeer korte voorbereidingstijd een heel leuke lezing!

De laatste lezing stond in het teken van het 60-jarig jubileum van de Vogelwacht Delft, toen vonden gelukkig meer mensen de weg naar de Papaver weer. Deze lezing is nog te bekijken op het YouTubekanaal, dat is inmiddels al een kleine 100 keer gedaan. Om het feestelijke karakter van deze lezing te benadrukken zijn die avond speciale gebakjes geserveerd.



Figuur 12 – Lustrumgebak bij lezing in december

De lezingen zijn gewoonlijk op de tweede donderdag van de maand, met uitzondering van december. Vanwege de beschikbaarheid van de sprekers moesten we aan het begin van lezingenseizoen 2022-2023 daarvan afzien.

### ***Samenstelling werkgroep lezingen***

Vorig lezingenseizoen is Jos van Koppen van Natuurlijk Delfland ingewerkt en vanaf het nieuwe seizoen draait hij volledig mee. De samenwerking van de drie natuurverenigingen in Delft, IVN, Vogelwacht en Natuurlijk Delfland-KNNV, is weer als vanouds en verloopt heel plezierig.

Voor inhoud, zoeken sprekers, flyer, pers, verslagen etc.: Marian Koning (IVN), Aleida van den Akker (VWD) en Jos van Koppen (ND-KNNV)

Voor technische support (voor online): IJsbrand Swart (IVN) en Alfred Pellemans (Vogelwacht Delft e.o.)

### ***Financiën***

We hebben het bedrag voor sprekers die geen vergoeding vragen verhoogd van € 30,- naar € 40,-. Het maximum bedrag voor mensen die wel een vergoeding vragen is met € 150,- gelijk gebleven. De Papaver hanteert nog steeds de vriendenprijs van € 75,-. We gebruiken de webcam van het IVN en de beamer van de Vogelwacht. Hopelijk is dit laatste straks niet meer nodig, omdat de Papaver van plan is om een nieuwe aan te schaffen. Dat scheelt dan een hoop heen- en weer gesjouw!

### ***PR***

Voor elk seizoen wordt een programma gemaakt en in een flyer verwoord. Deze flyer wordt op een aantal punten in Delft neergelegd, onder andere in de bibliotheken en in De Papaver. Ze zijn altijd weg na een tijdje, dus het voorziet in een behoefte. De lezingen worden aangekondigd op de websites van de drie natuurverenigingen en apart in de nieuwsbrieven. Ongeveer twee weken voorafgaand aan de lezing versturen we persberichten naar de plaatselijke media, maar die worden helaas nog zelden gepubliceerd. Ieke de Leeuw verzorgt de twitterberichten. En verder wordt individueel (soms door de spreker zelf) gebruik gemaakt van de andere sociale kanalen.

### ***Verslagen***

Voorheen maakten we verslagen/impressies van de lezingen. Die werden in de nieuwsbrieven van de verenigingen en op de site van De Vogelwacht geplaatst, en vaak ook in Vogelstreken. Het aantal keer dat die verslagen bekeken worden loopt erg terug, daarom is besloten geen verslagen of impressies meer te schrijven. Maar de lezingen zijn nu ook terug te zien op YouTube, als de spreker daar toestemming voor heeft gegeven (soms voor slechts korte tijd).



## 9.2 Jaarplan 2023

We hopen dat weer veel mensen de lezingen zullen bezoeken, fysiek of online! 9 februari is het onderwerp 'de campus als proeftuin voor ecologische steden', 9 maart komt Cor Noorman vertellen over het gebied De Groenzoom en 13 april over de OnderWaterwereld van de omgeving van Delft.

## 10 Cursussen

*Tekst Marg Paulussen*

### 10.1 Jaarverslag 2022

Het docententeam bestaat inmiddels uit Wim van Schie, Arthur Hilgersom, Ton van der Heijden, José Hekkens, Elly Herbschleb, Robert Meijburg, Esmeralda Eggen en Marg Paulussen. Onze mede-coördinator Kees Kooman is verhuisd naar Groningen, wat toch wat te ver weg is om actief te blijven bij IVN Delft. We bedanken Kees hartelijk voor alles wat hij de afgelopen jaren voor IVN Delft e.o. heeft gedaan!

Door Corona was er voor de gidsen in 2021 hun opleiding hadden afgerond, niet zoveel gelegenheid geweest om excursies te geven. Daarom heeft Wim hen via de Nieuwsbrief uitgenodigd voor een 'ontdekkingstocht' in het Heempark, die speciaal bedoeld was om hun gidsvaardigheden op te frissen. Ondanks een zeer matige opkomst tijdens die dag, is dit zeker iets om een keer te herhalen. In 2022 zijn we als cursuswerkgroep verder vooral bezig geweest met het voorbereiden van een nieuwe NatuurOuderCursus. Ondanks PR-hulp van IVN-ZH, bleken er helaas niet voldoende inschrijvingen te zijn om de cursus daadwerkelijk te kunnen starten.



Voor degenen die zich wel hadden ingeschreven, hebben we daarom in het najaar een NatuurOuderWorkshop georganiseerd. Een handvol enthousiastelingen heeft met Wim, Elly en Marg op een woensdagmiddag in november in de Papaver kort kennisgemaakt met de theorie achter Kind en Natuur. Daarna hadden we binnen een practicum met slakken en pissebedden. Buiten hebben we geblinddoekt beleefd hoe het is, wanneer het zintuig dat we eigenlijk altijd gebruiken, is uitgeschakeld. In de kruidentuin werd zo van alles ontdekt door te voelen, ruiken, proeven en horen.



Figuur 13 & 14 – NatuurOuderWorkshop in samenwerking met IVN Zuid-Holland

## 10.2 Jaarplan 2023

Voor komend voorjaar is er een NatuurOuderCursus gepland. Verdere plannen worden in de loop van 2023 gesmeed.



**Het is belangrijk en leuk dat kinderen niet alleen in de klas, maar juist ook buiten kennis kunnen maken met natuur en milieu. Het wordt voor leerkrachten, BSO medewerkers en begeleiders van jeugdgroepen eenvoudiger en prettiger om met een groep naar buiten te gaan als ze hierbij hulp krijgen van Natuurouders. Dit zijn (groot)ouders of andere vrijwilligers die het leuk en zinvol vinden om samen met kinderen op onderzoek te gaan in de natuur en iets te leren over natuur en milieu.**

**Algemene informatie**  
De Natuuroudercursus bevat zowel theoretische als praktische onderdelen. Deze cursus biedt gelegenheid om:

- meer inzicht te krijgen in de omgang met kinderen en hoe kinderen leren;
- inzicht te krijgen welk lesmateriaal beschikbaar is;
- ervaring op te doen met werkvormen en veldwerk;
- basiskennis van enkele natuur- en milieunderwerpen op te doen of uit te breiden.

**Wanneer en waar**  
De cursus bestaat uit zes lessen met een theoriegedeelte en een practicum. Deze bijeenkomsten zijn afwisselend op woensdagavond (19.30-22.00u) en zaterdagmiddag (13.30-16.00u); de data waarop ze gegeven worden zijn **8, 11, 15, 18 en 29 maart en 1 april**.  
De lessen vinden plaats in Delft, in of in de omgeving van:

- Duurzaamheidscentrum De Papaver, Kortlaan 6 (in de Delftse Hout) en
- de Natuurschuur, Linnaeuspad 3, (achter De Papaver).

**De kosten**  
De cursus kost € 35,- voor IVN-leden en € 45,- voor niet-leden. De cursisten ontvangen naast het cursusmateriaal een tasje met veldwerkmateriaal.

**Aanmelden en meer informatie**  
IVN Delft: [www.ivn.nl/delft](http://www.ivn.nl/delft), zie tabblad 'cursussen'  
Of stuur een mail naar: [cursussen@delft@ivn.nl](mailto:cursussen@delft@ivn.nl)  
**Graag aanmelden vóór 24 februari!** (dus voordat de Voorjaarsvakantie begint.)





inrichting van natuureducatie en natuurervaring

Figuur 15 – Aankondiging natuuroudercursus 2023

## 11 Kraam

*Tekst - Ard Groenueld*

### 11.1 Jaarverslag 2022

April stond de IVN Kraam op de Lentefair van de Papaver. Dit deden we in samenwerking met de Delftse Natuurwacht. Een dag vol bezoekers en fijne samenwerking.



Eind mei was er, na een periode van afwezigheid, weer een IVN-kraam op de Hortus Dagen & Botanische Kunstmarkt. Gelokt door het heerlijke zonnetje hadden veel bezoekers de weg naar de Hortus Botanicus gevonden. Zowel zaterdag als zondag - ondanks het iets mindere weer - werd de IVN-kraam op beide dagen druk bezocht.

Ook op de slootjesdagen was er een IVN-kraam. Deze vergezelde de jeugdgroep en hebben we wederom samen met de Delftse Natuurwacht bemenst,



Figuur 16 – De gezamenlijke kraam IVN Delft en Delftse Natuurwacht

## 11.2 Jaarplan 2023

Het plan voor komend jaar is dan ook om verder te gaan met de IVN-kraam. Daar er op de Hortus Dagen veel vragen gingen over cursussen en de opleiding, is de wens om hier via de website op in te spelen.



## 12 PR & Socials

Tekst - José Hekkens

### 12.1 Jaarverslag 2022

In 2022 is Facebook ingezet voor het promoten van onze activiteiten. Instagram IVN Delft is stopgezet. We hebben op dit moment op Facebook 478 volgers. Van onze eigen activiteiten wordt altijd een evenement gemaakt. Ook van de lezingen die samen met Vogelwacht Delft en Delfland Natuurlijk georganiseerd worden.



Verder worden er zoveel mogelijk leuke activiteiten van andere natuurorganisaties gedeeld, zoals de natuurtuin in Rijswijk, waar één van onze door IVN Delft opgeleide natuurgidsen vrijwilliger is. Ook wordt actief informatie over de diverse natuurvertellingen en landelijke IVN themadagen gedeeld. Denk bijvoorbeeld aan de tuinvogeltelling, ulindertelling, bijentelling, de modderdag, buitenlesdag, slootjesdagen en de nacht van de nacht. Tot slot wordt ook samengewerkt met de Delftse Natuurwacht om elkaars evenementen en organisatie te promoten.

### 12.2 Jaarplan 2023

We zijn hard op zoek naar een (jongere?) vrijwilliger die social media goed in de vingers heeft. We kunnen ons bereik zeker vergroten. Onze boodschap is leuk genoeg om veel meer mensen enthousiast te maken voor IVN Delft.

Ten aanzien van PR is aan de gidsen geraagd om zoveel mogelijk hun eigen excursies te promoten. Indien materiaal aangeleverd wordt aan de website en de Facebook vrijwilliger wordt het ook op deze kanalen gedeeld. Elke vrijwilliger moet, bij gebrek aan menskracht, dus meer zelfvoorzienend te werk gaan. We hopen hiermee de betrokkenheid van onze vrijwilligers te vergroten. Het wordt al goed opgepakt: zelfs op de radio wordt er promotie gemaakt voor een eigen excursie!



Figuur 17 -Gidsen Hetty en Linda kondigen hun eigen najaarsontdektocht aan bij de radio



## 13 Website en digitaal

Tekst - Ysbrand Swart

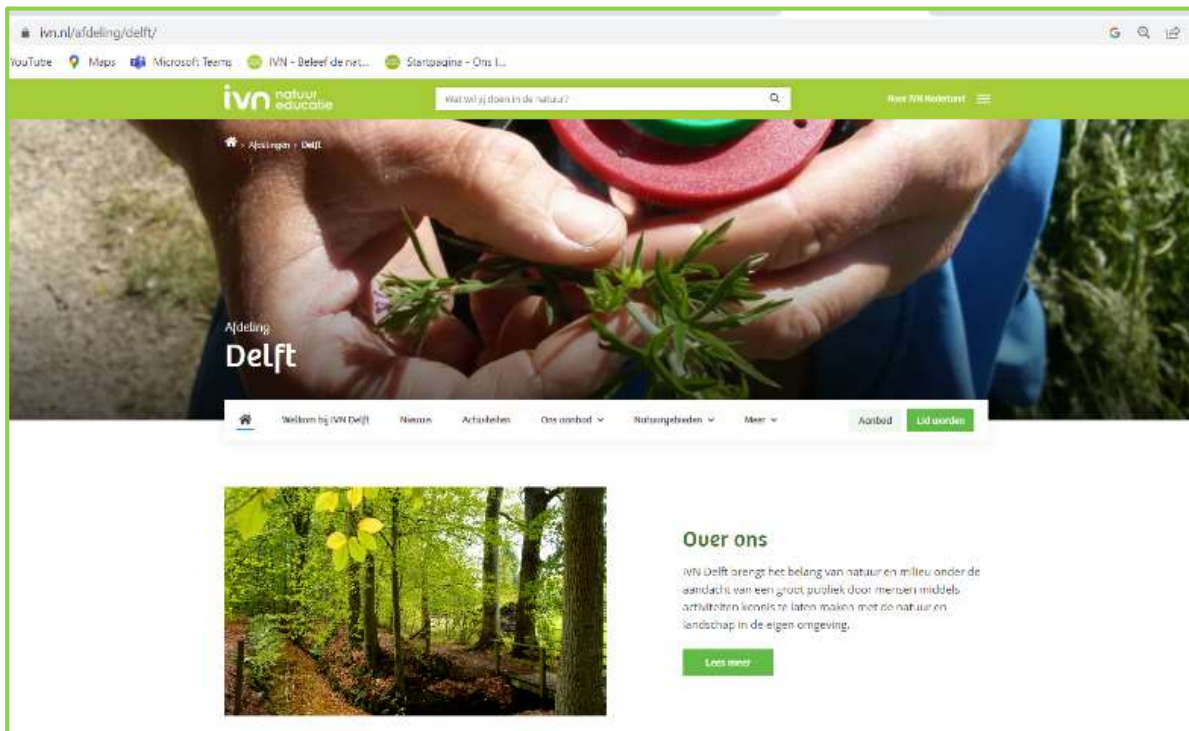
### 13.1 Jaarverslag 2022

Na het afbouwen van de coronamaatregelen werden er weer excursies georganiseerd. De excursies werden op de website aangekondigd. Het verplichte aanmelden was nu niet meer nodig. Zo waren er 4 paddenstoelexcursies georganiseerd in oktober en 4 excursies naar verschillende locaties in de gemeente Delft.

Een andere activiteit waarbij de website een belangrijke rol speelt waren de lezingen in de Papaver. In coronatijd werden die geheel online gegeven. Maar na de zomer werden de lezingen in de Papaver weer mogelijk.

Nieuw, vanaf eind 2022, was de mogelijkheid om thuis vanaf de bank de lezingen ook gevolgd worden via YouTube. Daarvoor werd een IVN Delft YouTube kanaal geopend waarbij vanaf de website men de lezingen virtueel kan bijwonen. In 2022 werden er 2 hybride lezingen gegeven. De bedoeling is om elke maand een Papaver/YouTube lezing te geven.

Verder stond 2022 in teken van een geheel nieuwe website. Naast het nieuwe systeem was dit een mooie aanleiding om de website ook inhoudelijk aan te passen. Zo is het navigatie versimpeld en anders ingedeeld. Dat is gedaan door IJsbrand Swart en Daphne Teeling. In de nieuwe indeling zijn nog niet alle kopjes voorzien van inhoud, maar dat zal in 2023 wel gedaan worden.



Figuur 18 – nieuwe site IVN Delft

### 13.2 Jaarplan 2023

Ook moet vermeld worden dat niet alles van de oude website is overgezet door IVN Nederland. Daar wordt door IVN Nederland nog hard aan gewerkt. Maar ondanks deze beperkingen is de nieuwe site operationeel en zal straks inhoudelijk weer helemaal tip-top zijn.

## 14 Bijlagen

### 14.1 Lezingen overzicht 2022

Lezingen overzicht 2022 ism Vogelwacht Delft eo en Natuurlijk Delfland			
Datum	Thema	Spreker	aanwezig
13-01-2022	Africa Wood Grow	Roeland Lelieveld	71 via Zoom
10-02-2022	Vogelatlas	Albert de Jong, SOVON	37 via Zoom
10-03-2022	Wie is de bij?	Linde Slikboer stichting EIS	50 via Zoom
14-04-2022	De biologische boer uertelt	Arie van de Berg, Hoeve Ackerdijk	33 via Zoom
20-10-2022	Delftse Bomen	Cor Nonhof	10 in de zaal en 6 via You Tube (try-out)
01-12-2022	60 beulogen jaren, jubileum Vogelwacht	Kees Mostert	34 in de zaal en 11 via YouTube

### 14.2 Excursie overzicht 2022

:IVN Excursieoverzicht 2022; eigen excursies			
Datum	thema	start	gidsen
9 jan 2022	Nieuwjaars Wandeling, voor leden van IVN en DNW	Ingang Papaver Korftlaan 6; 2616LJ Delft	<u>Wim</u> Pieter Ansu
Zo 13 februari Ging niet door vanwege Corona	Van winter naar voorjaar	Het Rieten dak Nootdorpse plassen	<u>Arnaud</u> Jos Linda
Zo 13 maart	Lente	Zwembad Kerkpolder	<u>Rob</u> Pieter
Zo 10 april 12 deelnemers incl 3 kinderen	Wijkexcursie 2 door Tanthof West.	Eindpunt tramlijn 1 in Delft	<u>Liesbeth</u> Anja Linda
2 april 12 mensen opgegeven, 9 op komen dagen. Het was koud.	De 7 gaten en de Wollebrand	Parkeerplaats waterskibaan Wollebrand Broekpolderlaan 10, Honselersdijk	<u>Jeannette</u> Margreet H. Edon
Zo 8 mei	Uitbundige lente	Vitesse Delft	<u>Robert</u> Antonnet
Zo 15 mei 13 kinderen in twee groepen	Jeugd met de Vogel Wacht Delft ium lustrum	Natuurschuur	<u>Gerda</u> Daphne, Arnaud, Hans Zweekhorst,
Zo 12 juni Heel veel kinderen en volwassenen (100+)	Slootjesdag	Kinderboerderij Tanthof	<u>Esmeralda</u> , Daphne, Hélène, Gerda ism DNW





Zo 26 juni 2 volw en 1 kind	Warmoestuin	Hoek Boomgaard/ Warmoestuin Bij de werkschuur	<u>Elly</u> , Pieter, Cindy
3 juli	MidzomerLedendag voor leden en gasten	Natuurschuur	<u>Wim</u>
Zo 10 juli 5 volwassenen en 4 kinderen	Insecten	Krekengebied	<u>Ysbrand</u> Arnaud
Zaterdagavond 27 augustus 20.30 uur	Vleermuizen met DNW	Kinderboerderij Tanthof Weekend van de Vleermuis 2022	<u>Hélène</u> , Arnaud, Robert, Jeroen, Ansu, Edon
2 oktober 9 deelnemers	Paddenstoelen	Nootdorp	Arnaud en Helene Met NMP Pijnacker Alleen Helene
Zo 9 oktober 15 deelnemers, er hadden zich 21 mensen aangemeld	Paddenstoelen	Hertenkamp Start: Parkeerplaats bij de Hertendorst Middelweg 11; 2616 LV Delft	<u>Margreet H</u> Arthur en Gerda zijn mee gelopen als gids
Zo 16 oktober 22 deelnemers	Paddenstoelen	Vuilstort kruising Laantje van Levenslust en Hoflaan t.o. Begraafplaats Iepenhof	<u>Rob Jansen</u> Ansu Kok Ton van der Heijden
Za 22 oktober 14-15.30 uur 21 deelnemers	Paddenstoelen	Natuurtuin Rijswijk Hazepad 5 Rijswijk bij het bruggetje	<u>Elly</u> Margreet H.
Zo 30 oktober 23 deelnemers	Paddenstoelen	Tanthofkade Zwembad Kerkpolder	<u>Elly</u> Pieter Aaldring
Woe 2 nov 7 kinderen (meer interesse maar tijd ongunstig ium continuroosters)	Beleef de Herfst	Heemtuin	Hetty, Linda
Zo 13 November 3 deelnemers + extra gids onaangekondigd	Wijkexcursie Natuur onder je neus!	Hoek Wietengahof en Wilhelminastraat	<u>Anja</u>
<b>Excursies op aanuraag:</b>			
<b>17 maart:</b> Gezond Wandelen Natuur, 14 deelnemers	Gezond wandelen Marit Kras Samenwerking tussen IVN en Gezond wandelen		Margreet Elly Liesbeth
<b>21 mei,</b> Werkse	Gezonde medewerkers door IVN en VWD		Hans Zweekhorst en Hetty Versnel

<b>13 juni</b> De Haagse Hogeschool   opleiding Elektrotechniek	Fietsexcursie omgeving Delft voor medewerkers van de Hogeschool		Johan Torn en Edon
<b>18 juni</b> MiddenDelfland Vereniging Lisa van Uffelen , geen opkomst	Gids geboekt om met kinderen uit de wijk Sion Rijswijk de natuur in te gaan	de wijk Sion Rijswijk de natuur intrekt voor een excursie.	Edon en Hetty
<b>Woe 12 okt</b> Groep ouders met kinderen ium thuisonderwijs	Herfst in het Heempark	Heempark	Hetty en Linda
<b>Vr 14 oktober</b> van 08.00 – 09.30 uur Gaby van de Ent van Coöperatie	Graag helpen bij beheersactiviteiten in het kader van een personeelsuitje		
<b>Donderdag 15 september</b> Gezond Wandelen Natuur 15 deelnemers	Gezond wandelen Marit Kras Samenwer- king tussen IVN en Gezond wandelen		Margreet Elly Liesbeth



**ivn** natuur  
educatie

**Redactie:** Daphne Teeling

**Teksten:** Gert Jan Majoor, Ansu Kok, Rob Janssen, José Hekkens, Gerda Hoogendam,  
Daphne Teeling, Aleida van den Akker, Jos van Koppen, Marian Koning, Marg Paulussen  
en Ysbrand Swart

**Bank** NL36ABNA0249086697

**RSIN** 813950326

**KVK** 34147938



*Algemeen Nut  
Beogende Instelling*

**ANBI**